

Fenomén F. X. Š.

Volitelný seminář (přednostně pro magisterské studium jako seminář literární kritiky nebo jako seminář k metodám literární historie II)

Vyučující: doc. PhDr. Daniel Vojtěch, Ph.D.

Pondělí 14.10–15.40, č. 411

Kritická aktivita, jakou představuje přes čtyřicet let Šaldových polemických zápasů, je jedním z charakteristických rysů moderní české společnosti a její kultury. Mohutnost jeho zjevu často zastiňovala kontext jeho tvorby, její historickou situaci i výkony přinejmenším souměřitelné. Je proto namístě nejen znovu otevírat význam jednotlivých iniciativ spjatých se Šaldovými texty, analyzovat poměr proměnlivých a konstantních složek jeho myšlení, ale pokusit se i odůvodnit dlouhověkost šaldovského fenoménu včetně jeho významu pro českou literární a uměleckou historiografii. Lze bez nadsázky konstatovat, že Šalda má pro české kritické myšlení význam obdobný významu Masarykovu pro českou vzdělanost a politiku v širokém smyslu. Seminář se zaměří na vybrané aspekty tohoto významu jako otevřené výzvy dějepisu české literatury, který – paradoxně (příznačně) – nedisponuje současnými komplexními monografiemi podobných formativních zjevů a jejich dlouhého života. Prostřednictvím soustavnějšího setkání s rozlohou a intenzitou modernistického kriticismu je možno porozumět smyslu kritického životního názoru vůbec a jeho dnešní aktuálnosti především.

Témata:

1. F. X. Š. v proudu času – recepce, aktualizace, stereotypy
2. Neklidná povaha; Mladé zápasy
3. Experiment
4. Mocnosti životní
5. Víra a hodnoty kulturní
6. Dějiny stylu
7. Problém náboženský a problém národní
8. Revoluce a nesmrtelnost
9. Úkol vzdělavců a společenské angažmá

Prameny

F. X. Šalda:

Boje o zítřek (6. vyd. in Soubor díla F. X. Š. sv. 1, Melantrich 1948, ed. J. Mukařovský; 9. vyd., Nakladatelství lidové noviny 2000, ed. E. Macek a M. Špirit)
Duše a dílo (5. vyd. in Soubor díla F. X. Š. sv. 2, Melantrich 1947, ed. F. Vodička)
Kritické projevy 1–13, in Soubor díla F. X. Š. (1949–1963)
Studie o umění a básnících. Soubor díla F. X. Š. sv. 9 (Melantrich 1948, ed. J. Pistorius)
Studie z české literatury. Soubor díla F. X. Š. sv. 8 (Čs. spisovatel 1961, ed. Rudolf Havel)
Šaldův zápisník 1–9 (1928–1937)

Bibliografie:

Jiří Pistorius: *Bibliografie díla F. X. Šaldy* (Melantrich 1948, Š. dílo do 1937)
Emanuel Macek: Bibliografie F. X. Š. od roku 1928 do současnosti, in F. X. Š.: *Z období Zapisníku* 2. Ed. E. Macek, Odeon 1988, s. 669–754

Literatura

Základní literaturu předmětu srov. výběrově in D. Vojtěch: F. X. Šalda. *Lexikon české literatury* 4/I, S–T. Hlavní redaktor L. Merhaut, Academia 2008, s. 540–560 (podepsáno dvo)

a dále ve sborníku „*Na téma umění a život*“. F. X. Šalda 1867–1937–2007. Ed. T. Kubíček, L. Merhaut, J. Wiendl, Brno 2007.